

Coop Nord SA

Redegjørelse for aktsomhetsvurderinger

Lov om virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold (åpenhetsloven), pålegger større bedrifter å gjennomføre og redegjøre for aktsomhetsvurderinger i egen virksomhet, leverandørkjeder og forretningsforbindelser. I denne redegjørelsen fremkommer arbeidet Coop Nord SA og konsernet Coop Nord (heretter samlet benevnt Coop Nord) har gjort med aktsomhetsvurderinger og tilpasning til lovens plikter i 2024.

Generell informasjon

Om Coop og Coop Nord

Coop er Norges nest største dagligvareaktør og den største aktøren innenfor privatsegmentet i byggevaremarkedet. Coop har en sterk strategisk posisjon og plass i forbrukernes hverdag og ønsker å skape positive verdier for mennesker, miljøet og Coop.

Som forbrukereid organisasjon skiller Coop seg fra konkurrentene. Dette gjenspeiles i vår visjon – det skal lønne seg å velge Coop. Over 2 millioner medlemmer eier Coop gjennom sine lokale samvirkelag. Det er mer enn 1 240 Coop-butikker rundt om i landet fordelt på åtte ulike kjeder: Extra, Coop Mega, Obs, Obs BYGG, Coop Byggmix, Coop Prix, Coop Marked og Matkroken.

Coop Nord er et lokalt samvirkelag som er eid av i overkant av 137 800 medlemmer. Coop Nord er Norges 5. største samvirkelag målt i omsetning. Med en omsetning på om lag 4,45 mrd. kr. og 1 029 ansatte er det en av de største virksomhetene i Nord-Norge.

Kjernevirksomheten til Coop Nord er drift av butikker innenfor Coop-eide kjedekonsepter i bransjene dagligvare, bygg og annen faghandel. Dagligvarer utgjør 89,9 % av den totale omsetningen, mens byggevarer og faghandel i Obs står for 10,1 %.

Coop Nord har 50 dagligvarebutikker, 3 byggevarebutikker og 3 kaféer. Markedsområdet er fordelt på 23 kommuner i Troms, Lofoten og Ofoten.

Kjøpesenter og Utleie er det andre viktige forretningsområde. Coop Nord har en stor eiendomsportefølje som benyttes til egen butikkvirksomhet. I tillegg eies følgende kjøpesentre: Jekta Storsenter i Tromsø, Sjøkanten Senter i Harstad, Lofotsenteret på Leknes, Domus Setermoen og Malmporten Handelspark i Narvik.

Bygningsarealer eid av Coop Nord SA utgjør 168 712 m². Coop Nord sine datterselskap eier til sammen 108 582 m² bygningsareal. Innleide bygningsarealer utgjør 34 205 m². Total bygningsmasse i vår virksomhet utgjør 311 499 m².

Coop Nord har til sammen 10 datterselskap. Virksomhetene i datterselskapene er hovedsakelig drift av kjøpesentre og utleie av eiendom. Ingen av datterselskapene oppfyller alene kravene for å være omfattet av åpenhetsloven, men inngår i aktsomhetsvurderingene for Coop Nord sin samlede virksomhet. Årsmeldingen til Coop Nord inneholder en fullstendig oversikt over alle datterselskap.

Organisering og ansvar

Styret i morselskapet Coop Nord SA har det øverste ansvar for virksomheten. Arbeidet med aktsomhetsvurderinger og pliktene i Åpenhetsloven er forankret i styret.

Styret i Coop Nord SA har vedtatt etiske retningslinjer for Coop Nord (Code of Conduct) og prinsipper for bærekraftig forretningspraksis. CFO leder arbeidet med gjennomføring av aktsomhetsvurderinger og oppfølging av nødvendige tiltak.

Coop Nord offentligjør årlig en redegjørelse for aktsomhetsvurderingene i henhold til lovens retningslinjer, i tillegg til at virksomheten til enhver tid skal overholde informasjonsplikten. Styret holdes godt oppdatert om arbeidet med åpenhetsloven. For øvrig skal styret varsles ved alvorlige avvik relatert til Coops arbeid med aktsomhetsvurderinger og bærekraftarbeid.

Administrerende direktør i Coop Nord er den øverste ansvarlige for at virksomheten etterlever kravene i åpenhetsloven. Dette innebærer å etablere og sikre at driften i relevante forretningsområder i Coop Nord utføres i henhold til OECDs retningslinjer og at pliktene i loven overholdes.

Administrerende direktør har delegert det operative ansvar for gjennomføring til administrasjonen, herunder tilrettelegging for at det foreligger aktiviteter som sikrer etterlevelse av åpenhetsloven i daglig, operativ drift. Medlems- og kommunikasjonsdirektør er ansvarlig for håndtering av henvendelser og offentlig kommunikasjon.

Styret i datterselskapene består i stor grad av personer med ledende roller i Coop Nord. Konsernet tilstreber samme etterlevelse av åpenhetsloven i morselskapet og i datterselskapene.

Verdier, policyer og retningslinjer

Coops arbeid med aktsomhetsvurderinger følger FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter, og OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper. Våre forventninger til oss selv, leverandører og samarbeidspartnere er gjengitt i våre etiske retningslinjer og danner grunnlag for vår vurdering av våre forretningspartnere og leverandører. Coop er medlem i Etisk Handel Norge og er forpliktet til deres prinsipperklæring gjennom Coops prinsipper for bærekraftig forretningspraksis. Coop har også policyer for blant annet personvern, emballasjebruk og kommunikasjon av bærekraft.

Vi henviser også til Coops arbeid knyttet til åpenhetsloven, som vil dekke det aller vesentligste av Coop Nord SA sitt innkjøp fra underleverandører og aktivitet som er relevant med hensyn til loven. Ytterligere informasjon finnes på:

Link til Coop Nord sin hjemmeside med åpenhetsloven:

[Coop Nord SA - Åpenhetsloven - Coop](#)

Link til Coop Norge sin egen side med åpenhetsloven:

[Åpenhetsloven i Coop - Coop](#)

Coop Nord sitt ambisjonsnivå er å ivareta lovkravene i åpenhetsloven og derved bidra til å støtte opp under lovens intensjon. Selskapet har lav risikotoleranse hos våre direkte leverandører.

Coop Nord sine verdier er:

Tiltro og egenart

Gjennom økonomisk effektiv og profesjonell drift søker vi å maksimere nytten for medlemmer og forbrukere.

Innflytelse

Medlemmenes innflytelse, medarbeidernes synspunkter og en aktiv dialog med omverdenen skal forme vår virksomhet.

Omtanke

Vi viser omtanke for mennesker, dyr og miljø, og arbeider for en bærekraftig samfunnsutvikling.

Ærlighet

Forbrukerne skal føle seg trygge når de handler i våre butikker, og ha tillit til at de får opplysninger om varene og virksomheten som kan ha betydning for deres valg.

Nytenkende

Vi skal dra nytte av ny kunnskap og teknologi, og påvirke utvikling i samsvar med forbrukernes interesser.

Rutiner og prosedyrer

Coops arbeid med aktsomhetsvurderinger følger FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter og OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper.

Coop har etiske retningslinjer for leverandører. Retningslinjene beskriver hvilke krav og standarder vi forventer at leverandøren skal etterleve. Coop kan kreve at leverandøren dokumenterer hvordan retningslinjene etterleves. Ved brudd på retningslinjene skal Coop i samarbeid med leverandøren utarbeide en plan for å utbedre mangler.

Retningslinjene inneholder bestemmelser om tvangsarbeid, fagorganisering, barnearbeid, diskriminering, HMS, lønn, arbeidstid, marginaliserte befolkningsgrupper, miljø, korrupsjon og dyrevelferd. Menneskerettighetsbrudd skjer sjeldent i et vakuum, det er derfor viktig å ha etiske retningslinjer som har et bredt nedslagsfelt.

Styret i Coop Nord har vedtatt Code of Conduct (etiske retningslinjer for leverandører) utformet av Coop.

Coop Nord har også etiske retningslinjer for våre egne ansatte. Retningslinjene gjelder for alle ansatte i Coop Nord, inkludert styremedlemmer, medlemsvalgte, innleid personale og konsulenter. Retningslinjene inneholder bestemmelser om diskriminering, mobbing, trakassering, habilitet, innhenting av opplysninger, varsling og økonomiske forhold.

Varslingsmekanismer

Coop Nord har varslingskanal for både ansatte og eksterne parter. Det kan varsles om kritikkverdige forhold innad i bedriften, eller hos Coops leverandører og forretningsforbindelser. Coop har en egen varslingskanal for henvendelser knyttet til åpenhetsloven tilgjengelig på våre nettsider (se link ovenfor i dette dokument).

Informasjonsplikten

For ivaretagelse av informasjonsplikten i åpenhetsloven har Coop etablert prosedyre og rutiner for hvordan innsynskrav skal bevares og håndteres. Coop Nord omfattes av dette.

Prosess for aktsomhetsvurdering

For å sikre overholdelse av åpenhetsloven har Coop Nord gjennomført en kartlegging av egen virksomhet og leverandører, samt en aktsomhetsvurdering av samtlige leverandører på tvers av konsernet.

Arbeidet har blitt gjennomført i tråd med et 5-stegsmodell, som bygger på OECDs retningslinjer og rammeverk for aktsomhetsvurderinger:

- Steg 1 - Analyse av virksomhet og forankring av ansvar i styrende dokumenter
- Steg 2 - Overordnet analyse av forretningsforbindelser
- Steg 3 - Risikoklassifisering av tredjepart
- Steg 4 - Risikobaserte bakgrunnsundersøkelser og kontroller
- Steg 5 - Systematisere og rapportere

Coop Nord hadde mest fokus på steg 1 til 3 i 5-stegsmodellen i 2023 og 2024. Arbeidet med steg 4 og steg 5 fortsetter i 2025, med ytterligere undersøkelser på utvalgte områder og prioritering av eventuelle funn. Kartlegging av underleverandører i flere ledd vil også fortsette i 2025, også i samarbeid med Coop Norge.

Coop er ansvarlig for innkjøp av en stor del av dagligvarene som selges i butikkene til Coop Nord. For kartlegging av disse leverandørene vises det til redegjørelsen for åpenhetsloven til Coop. Coop Nord har dermed fokusert på virksomhetsdelen knyttet til eiendomsutvikling, og de innkjøpene som gjøres lokalt av Coop Nord til dagligvarebutikkene. Dette er et omfattende og krevende arbeid da spesielt eiendoms- og byggebransjen har komplekse leverandørkjeder der det kan være manglende innsyn.

Coop Nord har hatt en gjennomgang av samtlige leverandører vi handler direkte med. Der det ble vurdert som nødvendig, ble det innhentet nødvendige opplysninger om de enkelte leverandører.

Samtlige leverandører til Coop Nord har blitt kategorisert enten som en del av leverandørkjeden eller som en forretningspartner. Ved vurderingen av om en tredjepart skal klassifiseres som en forretningspartner eller leverandør, har det blitt vurdert hvorvidt den aktuelle parten leverer en innsatsfaktor i virksomheten og prosjektene til Coop Nord, eller i varene Coop Nord videreselger.

Det en tredjepart er kategorisert som leverandør, må aktsomhetsvurderingen i tillegg til å omfatte leverandøren selv, også omfatte eventuelle gjennomgang av underleverandører til leverandøren. For forretningspartnere begrenses aktsomhetsvurderingen til forretningspartneren selv i første ledd.

Kartleggingen og kategoriseringen av leverandører er foreløpig ferdigstilt uten detaljkartlegging av underleverandører. Det har videre blitt foretatt vurdering av leverandørrisiko.

De mest sentrale risikofaktorene som er anvendt i risikovurderingen er bransje, land, produkt, risikomaterialer og kompleksitet i leverandørkjeden. Grunnlaget for disse risikofaktorene er DFØ (Direktoratet for forvaltning og økonomistyring) sine risikolister, Global Rights Index og Corruption Perception Index. I tillegg til disse faktorene er det også vurdert hvilken grad av innflytelse og påvirkning Coop Nord har på den enkelte leverandør slik at hovedfokus rettes mot de leverandørene hvor Coop Nord har størst påvirkning.

Risiko og negative konsekvenser

Funn i aktsomhetsvurdering

Egen virksomhet

I egen virksomhet anses risiko for brudd og arbeidsrettigheter som lav siden arbeidsbestemmelsene i Norge er strengt regulert. Coop Nord følger til enhver tid gjeldende regelverk og har prosedyrer for helse og sikkerhet på arbeidsplassen, retningslinjer for likestilling og ikke-diskriminering, og jobber kontinuerlig for å være en trygg og ansvarlig arbeidsgiver.

Selskapets interne retningslinjer angir at det skal være en kultur preget av åpenhet og trygghet, og at det skal være rom for å si fra og gi tilbakemeldinger. Ansatte oppfordres til å melde fra om forhold som ikke er som de skal.

Coop Nord har ikke avdekket funn som tyder på vesentlig risiko for alvorlige negative konsekvenser innenfor selskapets egen virksomhet.

Risiko for leverandører og forretningsforbindelser

Gjennom risikovurderingen er det identifisert flere risikoområder innenfor leverandørporteføljen, hvor det legges til grunn at det foreligger en forhøyet potensiell risiko for brudd på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Potensielle negative konsekvenser kan være tvangsarbeid, mangel på fagorganisering og kollektive forhandlinger, diskriminering, HMS, lønn, arbeidstid og korrupsjon.

Leverandørkategoriene som er særlig aktuelle for Coop Nord er byggebransjen, kjøp av hyllevarer for videresalg, mat og drikke og transport.

Konstruksjon av bygg/byggetjenester

Byggebransjen vurderes som en høyrisiko-bransje på grunn av risiko for dårlige arbeidsforhold, lang arbeidstid, lave lønninger og sosial dumping. Dette støttes av at det er en allmenngjort bransje i Norge og virksomheter som engasjerer leverandører innenfor denne bransjen har en påseplikt for å sikre at arbeidsforholdene er lovmessig. Risikoen er størst nedover i leverandørkjeden, hvor råvarer utvinnes og bearbeides. Leverandørkjedene er komplekse og fragmenterte over hele verden. Dette fører til begrenset sporbarhet og lite åpenhet, noe som øker risikonivået for menneskerettigheter og miljøhensyn.

Kjøp av hyllevarer til videresalg, mat og drikke

Coop Nord sitt lokale innkjøp av matvarer, drikke og andre varer begrenser seg til Norge. Leverandørkjeder til lokale og nasjonale produsenter kan imidlertid inkludere mange ledd, også i utlandet, noe som kan begrense sporbarheten. Landbruksektoren generelt er preget av påstander om brudd på menneskerettigheter og skadevirkninger på miljøet. De mest alvorlige risikoer kobles som regel til råvarenivået og inkluderer ikke-anstendige arbeidsforhold, risiko for skader, bruk av barnearbeid og tvangsarbeid. Risikoer varierer fra produkt til produkt og er også avhengig av produksjonslandet.

Transport

Leverandører innenfor transportsektoren er viktige for Coop Nord siden virksomheten er avhengig av transport av varer til butikker og byggeprosjekter. Risiko som er løftet frem i forbindelse med transportsektoren er blant annet lave lønninger, lange arbeidsdager, ulykker og skader.

For de mest risikoutsatte bransjene gjennomfører Coop Nord ytterligere kartlegging og dybdeundersøkelser. Ettersom det totalt er svært mange leverandører, foretas det en avgrensning av hensyn til forholdsmessighet, slik at Coop Nord i første omgang fokuserer på de leverandørene som vi kjøper mest fra og hvor vi har størst mulighet for påvirkning.

Tiltak for å stanse, forebygge eller begrense negative konsekvenser

Som følge av risikokartleggingen har Coop Nord fått større fokus på våre interne rutiner for å ivareta åpenhetsloven, eksempelvis i forbindelse med kontraktsinngåelse med leverandører utenfor Coop Norge-samarbeid, i tråd med våre ambisjoner på området.

Leverandørkategorien konstruksjon av bygg, transport, mat og drikke og kjøp av hyllevarer har en forhøyet risiko når det kommer til brudd på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i leverandørkjeden og trenger ytterligere kartlegging og oppfølging.

Under aktsomhetsvurderingene har det foreløpig ikke blitt identifisert faktiske brudd eller negative konsekvenser i virksomheten eller hos leverandører. Coop Nord vil jobbe videre med å begrense vesentlig risiko for negative konsekvenser og rapportere om resultatet av tiltak vi foretar oss i den forbindelsen.

Coop Nord anser effektive interne tiltak som avgjørende for å sikre en bærekraftig og god tilnærming til åpenhetsloven. Interne tiltak som Coop Nord har jobbet med i løpet av 2024 og hittil i 2025 innebærer blant annet forbedring av interne rutiner knyttet til innkjøpsstrategi, onboarding av leverandører utenfor Coop Norge-samarbeidet og leverandøroppfølging.

Prioritering av hvilke leverandører som skal følges opp med tiltak først baserer seg på en risikobasert tilnærming - hvor kriteriene alvorlighetsgrad, omfang og påvirkningsgrad vektlegges.

Sentrale tiltak er:

- Coop Nord har initiert og stått i bresjen for å etablere et samarbeidsforum i Coop i Norge hvor samtlige S-lag med Coop Norge i spissen utarbeider felles rutiner, verktøy og maler for etterlevelse av åpenhetsloven og bærekraftrapportering (CSRD). I den forbindelse har Coop Norge signalisert at de vil ivareta oppfølging av leverandørleddet og levere nødvendige tjenester/informasjon til S-lag.
- Coop Nord har innskjerpet kartlegging og risikovurdering av nye større leverandører og underleverandører innenfor bransjene som har blitt definert som de mest risikoutsatte. Hovedmålsetningen her skal være å innhente mer informasjon om risikobildet for eventuelt å avdekke faktiske brudd og/eller risikoreduserende tiltak som finnes i leverandørkjeden.
- Coop Nord har nedfelt i sine rutiner at kontrakter inngått direkte mellom Coop Nord og vesentlige leverandører skal omtale håndtering av menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold hos leverandørene.
- Coop Nord skal stille krav til anbuds- og kontraktsutforming hos sine leverandører ved inngåelse av nye kontrakter og utlysning av nye prosjekter. Dette gjelder bla. krav å til at leverandører respekterer menneskerettigheter og har anstendige arbeidsforhold, både hos seg selv og hos sine underleverandører.
- Alle beslutningstakere i Coop Nord som inngår kontrakter forpliktes å sørge for at Coop Nord etterlever våre forpliktelser ifølge åpenhetsloven, herunder vurdere om nye kontrakter, evt. tidligere inngåtte kontrakter, skal ha med et addendum som ivaretar kravene iht. åpenhetsloven,

herunder virksomhetens etiske retningslinjer knyttet til menneskerettigheter, anstendige arbeidsforhold, bruk av underleverandører, korrupsjon, hvitvasking, handel med sanksjonerte parter mv.

- Bruk av standardiserte kontrakter som ivaretar åpenhetsloven med mindre leverandører.
- Økt grad av dialog mot leverandører og internt om viktigheten av aktsomhetsvurderinger ved kontraktinngåelse.
- Dokumentasjon av arbeid med aktsomhetsvurderinger og leverandøroppfølging.
- Tiltak for bedre systematisering av arbeidet med oppfølging av allmenngjøringsforskriften.
- Forsterke forankringen av arbeidet med åpenhetsloven i Coop Nords ledelse og i organisasjonen for øvrig.
- Ved eventuelle identifiserte brudd på menneskerettigheter eller anstendige arbeidsforhold, vil Coop Nord håndtere dette i henhold til kravene etter åpenhetsloven og OECD.

Resultatene av arbeidet med åpenhetsloven har bidratt til at Coop Nord har fått en bedre og mer systematisert oversikt over virksomhetens leverandører og kartlagt potensielle risikoer som må håndteres videre. I tillegg har arbeidet med åpenhetsloven blitt bedre forankret i organisasjonen og bevisstheten rundt aktsomhetsvurderinger på tvers av konsernet er styrket. Arbeidet bidrar videre til en kontinuerlig forbedring av rutiner i organisasjonen.